

Nederland profiteert van handel met China

De Chinese economie is op dit moment één van de belangrijke motoren van de mondiale groei. De gemiddelde groei van het bruto binnenlands product (bbp) bedroeg de afgelopen 20 jaar gemiddeld maar liefst 9,5 procent per jaar. De ICT-sector is erg belangrijk voor de economie van China. De toegevoegde waarde van de Chinese ICT-sector in 2004 bedroeg 118 miljard dollar, ofwel 7,5 procent van het bbp. De opkomst van China heeft een positieve invloed op de Nederlandse economie.

De handel met China levert Nederland 23 duizend banen op. Daarnaast neemt het marktaandeel van goedkope Chinese importproducten steeds verder toe. Dit bespaart een gemiddeld Nederlands huishouden zo'n 300 euro per jaar.

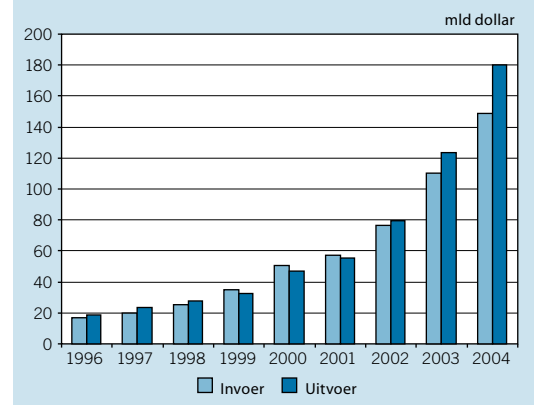
De handel met China zorgt op verschillende manieren voor banengroei in Nederland. Ten eerste profiteren de Nederlandse ondernemers van het aanbod van goedkope Chinese halffabrikaten. Daarnaast is er ook een duidelijke toename zichtbaar van de Chinese investeringen in Nederland. In 2005 waren deze investeringen al goed voor 3 duizend arbeidsplaatsen. Met name als producent van ICT-goederen maakt China een spectaculaire ontwikkeling door.

In 2004 bedroeg de totale internationale handel van China in ICT-goederen bijna 329 miljard dollar, tegenover slechts 35 miljard in 1996. China was in 2004 met 180 miljard dollar wereldwijd de grootste exporteur van ICT-goederen. Als importeur stond China mondiaal op de derde plaats (149 miljard dollar), achter de Verenigde Staten en de EU-15.

Vooraf na de internethype is China opgekomen als exporteur van ICT-goederen. Vanaf het begin van deze eeuw verhuizen bedrijven hun arbeidsintensieve en

laagmarginale ICT-werk massaal naar China. Dit werk bestaat onder ander uit het maken van televisies, computers, telefoons en dvd-spelers. China importeert vooral elektronische componenten. Belangrijkste exportproduct is computers en randapparatuur. Daarnaast groeit de export van telecomunicatieapparatuur snel.

In- en uitvoer ICT-goederen China, 1996-2004

Bron: OESO

Monetaire Zaken

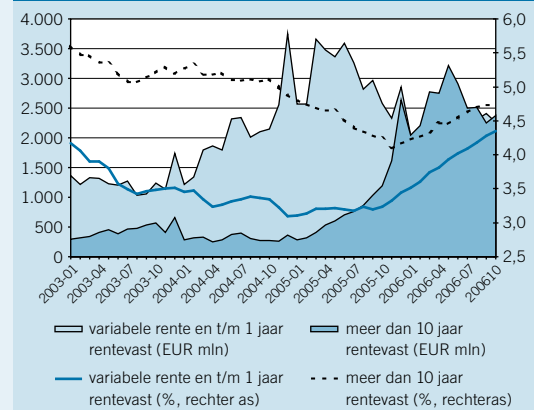
DIRK VAN DER WAL (DIVISIE STATISTIEK & INFORMATIE DNB)

Verschil korte en lange hypotheekrente geslonken

De hypotheekrente is voor veel Nederlanders een belangrijk financieel gegeven. Gezinnen hebben de laatste jaren forse bedragen geleend van financiële instellingen. Deze schulden bestaan voor het grootste deel uit door banken verstrekte woninghypotheken (stand eind november 2006: EUR 387 miljard). Voor velen is de maandelijkse rentebetaling en aflossing hiervan de grootste uitgave van het gezinsbudget. In het bijzonder is de rentevaste periode van het krediet van belang voor de kosten van de lening. Onder invloed van grotere onzekerheid en geldontwaarding op langere termijn heeft een lening met een langere rentevaste periode en een langere looptijd normaliter ook een hoger rentetarief. Bij leningen waar de rente voor een zekere periode vaststaat, merkt de cliënt pas iets van renteverhogingen bij verlenging van het hypotheekcontract, of bij het afsluiten van een nieuwe lening. Leningen met een variabele rente daarentegen worden direct beïnvloed door de marktrente, bijvoorbeeld als gevolg van rentebesluiten van de Europese Centrale Bank.

Door het al dan niet lang vastzetten van de hypotheekrente kunnen gezinnen hun woonlasten enigszins beïnvloeden. Een opvallende ontwikkeling is dat het renteverskil tussen kort- en langlopende hypotheekrentes de laatste 2½ jaar slinkt (zie grafiek). In het voorjaar van 2004 bedroeg dit verschil nog bijna 2 procent. Sindsdien krimpt het verschil en bedraagt dit in oktober 2006 minder dan 0,4 procentpunt. Tegen de achtergrond van de aantrekkende economische groei in de eurozone en de toegenomen risico's voor de prijsstabiliteit op de middellange termijn heeft de ECB sinds eind 2005 haar officiële tarieven diverse keren verhoogd. Deze verhoging heeft sterker doorgewerkt in hogere korte hypotheekrentes dan in langerlopende hypotheekrentes. Een en ander betekent dat hypotheekleningen met een lange rentevaste periode (bijvoorbeeld langer dan 10 jaar vast) meer aantrekkelijk zijn geworden.

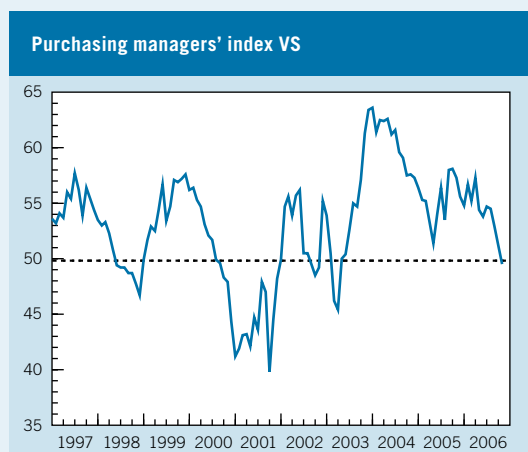
Omzet nieuwe woninghypotheken en rentepercentages bij banken

Uit de data die DNB verzamelt blijkt dat vanaf midden 2005 huishoudens aanzienlijk meer langjarige hypotheekrentes zijn gaan afnemen (mede door oversluitingen van kort naar lang). De vraag naar kortlopende hypotheekrentes is daarentegen gedaald. Toch zijn de hypotheekrentes over de hele linie wel gestegen, en dit heeft mede geleid tot enige groeivertraging in de omzet van nieuwe woninghypotheken. Daarnaast hebben banken eerder in 2006 de kredietvoorwaarden voor nieuwe leningen enigszins aangescherpt.

Vertraging Amerikaanse economie

Obligatie- en valutamarkten staan de afgelopen tijd in het teken van de Amerikaanse economische groeivertraging. De mate waarin de Amerikaanse groei vertraagt, is van belang voor de inschatting van de inflatieontwikkeling en de reactie van het monetaire beleid. Een zeer forse afzwakking zou gepaard

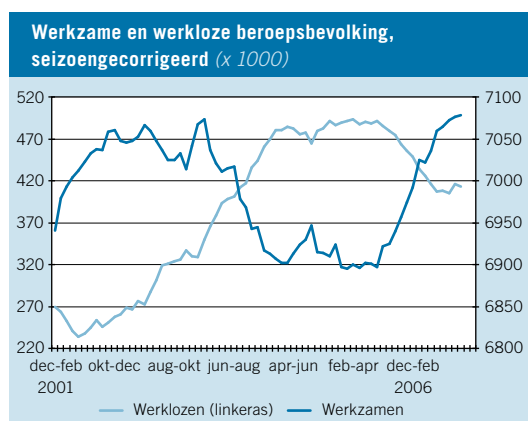

Bron: VS, Institute for Supply Management

kunnen gaan met een spoedige renteverlaging door de Federal Reserve, terwijl een meer gematigde groeivertraging aanleiding zou kunnen geven het beleid voorlopig ongewijzigd te laten. Een toegenomen kans op een renteverlaging weer spiegelt zich in een duidelijke ondersteuning voor de obligatiekoersen en een neerwaartse druk op de dollar.

Deze reactie was duidelijk zichtbaar na de publicatie van de toonaangevende Amerikaanse *purchasing managers' index* (PMI) over november. De PMI, die het vertrouwen onder producenten uit de verwerkende industrie weergeeft, daalde voor de eerste maal sinds april 2003 weer tot beneden de 50. Een indexwaarde boven de 50 duidt op een expansie in de verwerkende industrie, terwijl een waarde beneden de 50 duidt op een neergaande beweging. De recessie in de Amerikaanse huizenmarkt lijkt zich dan ook uit te breiden naar de verwerkende industrie, en niet in de laatste plaats de automobielsector.

Belangrijkste vraag blijft uiteindelijk in hoeverre de consumptieve bestedingen zullen worden beïnvloed. Terwijl de (reële) loontoename de afgelopen jaren gering was, stegen de consumptieve bestedingen zeer sterk, gedreven door een positief vermogenseffect vanuit de huizenmarkt. De Amerikaanse huizenmarkt koelt recentelijk evenwel flink af, terwijl de loonontwikkeling nog altijd niet al te sterk en de spaarquote al geruime tijd negatief is. Een verdere matiging van de consumptiegroei – en in het verlengde de economische groei –, een neerwaartse druk op de inflatie en enkele renteverlagingen van de Fed liggen hiermee voor 2007 in het verschiet.

Daling werkloosheid hapert sinds de zomer van 2006

De seizoengecorrigeerde werkloosheid daalt sinds de zomer van 2006 niet meer. Van mei tot en met oktober schommelde de werkloosheid tussen de 405 en 416 duizend personen. Vóór deze hapering daalde de werkloosheid een jaar lang. Sinds de zomer van 2005 daalde het aantal werklozen in een rap tempo van 491 duizend tot 408 duizend in de periode april-juni 2006, een daling van gemiddeld 8 duizend per maand.

Het aantal werklozen was in de periode augustus-oktober 2006 nog wel 66 duizend lager dan een jaar geleden, onder zowel mannen als vrouwen en in bijna alle leeftijdscategorieën. De werkloosheid daalde relatief het sterkst onder de jongeren in de leeftijd van 15-24 jaar. Het aandeel van de werkloze jongeren in de beroepsbevolking (15-24 jaar) daalde met 2,1 procentpunten tot 10,8 procent. Ook onder de 25-44-jarigen is de werkloosheid afgenomen, maar met een afname van 1,2 procentpunt minder fors dan bij de jongeren. De werkzoekende 45-plusser heeft nog altijd moeite om een baan te vinden. In een jaar tijd is het aantal werkzoekende 45-plussers vrijwel onveranderd. In de periode augustus-oktober 2006 waren 140 duizend 45-plussers op zoek naar werk.

De seizoengecorrigeerde werkzame beroepsbevolking, personen die 12 uur of meer per week werken, is in de periode juni-augustus 2005 tot en met april-juni 2006 gestegen met 163 duizend personen. Dit is een gemiddelde toename van 16 duizend personen per maand. In de afgelopen maanden is dit stijgingstempo afgevlakt. In de periode augustus-oktober 2006 nam de werkzame beroepsbevolking met gemiddeld 2 duizend per maand toe.

Ondanks de minder snelle toename van het aantal werkzame personen in de laatste maanden was het aantal werkzame personen in de periode augustus-oktober 2006 155 duizend hoger dan een jaar eerder. Het aantal werkzamen steeg in alle leeftijdsgroepen, maar het sterkst onder 45-plussers. In deze groep was de toename met 127 duizend personen het grootst.